

Les solucions tècniques a vegades no són les políticament correctes, però en una situació com l'actual en què existeix una xarxa bibliotecària de **450 centres de lectura**, un número realment impressionant, caldria racionalitzar d'alguna manera aquests serveis imprescindibles per a la societat, sols que aquesta racionalització podria resultar traumàtica per a les dues administracions implicades.

No es pot continuar donant una imatge, en la majoria dels casos bastant general, d'unes biblioteques que no respecten les mínimes condicions d'un servei públic: infraestructures inadequades i falta de pressupostos, on els professionals han de realitzar tot tipus de funcions, que evidentment no són les pròpies del que hauria de ser el seu lloc de treball, en què ha de primar l'organització de la informació i la seua difusió.

Els problemes d'aquesta xarxa bibliotecària tan jove però extensa, són el resultat d'una planificació apressada que ha perdut el tren d'un moment històric que realment era favorable per haver creat una estructura amb un procés més lent però més sòlid en la seua permanència. No es poden crear infraestructures bibliotecàries solament per a contentar peticions de l'alcalde de torn, que reclama el que evidentment està en el seu dret de demanar, però al mateix temps té l'obligació d'esforçar-se econòmicament en mantindre'l, i valorar si eixa despesa es factible per a la seua corporació.

Potser serveis tan dignes com els de les biblioteques ambulants desaparegueren excessivament prompte d'aquest país, i amb aquest servei es tenia assegurat un bon fons bibliogràfic i unes actualitzacions permanents, així com un personal que no suposava cap cost econòmic per a l'administració local. És cert que l'administració superior, en aquest cas la Generalitat, hauria d'haver exigít més, i sobretot que les seues contrapartides a les corporacions locals estigueren millor definides. No es pot exigir molt si es dona poc.

I finalitzant la meua reflexió voldria manifestar el meu reconeixement als grans professionals que treballen a les biblioteques públiques municipals, que a pesar de les circumstàncies adverses han anat perfeccionant-se i oferint un servei públic que encoratja a creure en aquesta professió, que com deia al principi, és una professió de futur.

L'ESTAT DE LA QUESTIÓ DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES A LA COMUNITAT VALENCIANA: ESFORÇOS DE LES ADMINISTRACIONS (1978-1993)

ROMA SEGUI

Conselleria d'Administració Pública

de guarda dels xiquets des de l'eixida de l'escola fins l'hora de sopar. El perfil del bibliotecari es dilueix i pren matissos que no esdevenen de la professió.

Tot i així, definirem la Biblioteca Pública com aquella que ha de fomentar la lectura i el sentit crític, i proporcionar la possibilitat d'ampliar horitzonts informatius, en una població que va des de el xiquet que utilitza llibres sense paraules al jubilat.

1.2. Les Normatives sobre Biblioteques Públiques

L'objecte d'un informe sobre l'estat de la qüestió de les Biblioteques Públiques arreu la Comunitat Valenciana pren força en considerar que encara no s'ha realitzat una revisió pública sobre el tema. L'anàlisi d'un sistema bibliotecari ha de servir per a saber que hi ha, i quines són les mancances. No s'ha d'oblidar, però, que es necessita un marc de discussió, una normativa que limite l'àmbit de treball.

Pel que fa a la Biblioteconomia, com a conjunt de tècniques que serveixen per a la gestió bibliotecària, podem distingir entre:

1- Normes quantitatives. Fem memòria de les *Normes per a Biblioteques Públiques* (La Haia: IFLA, 1973), on es consideren paràmetres com ara el nombre de volums per habitant o la quantitat necessària de metres quadrats per a una biblioteca. Totes aquestes dades es poden quantificar, treure'n una mitja i recórrer-la a elevar com una norma que serveca d'orientació per a tots els sistemes bibliotecaris.

2- D'altra, es poden confegir pautes que avaluen la qualitat dels serveis que s'ofereixen. A tall d'exemple, les *Pautes per a Biblioteques Públiques* (La Haia: IFLA, 1986) desenvolupen tot un conjunt de recomanacions de funcionament dels serveis. Ací no es parla de dades que es tradueixen en un nombre determinat; ací interessa de comprendre la gestió com eix ineludible d'un sistema.

Les dues vessants es presenten complementàries, tot i que les normes quantitatives provoquen sensació de fredor. Cal posar de relleu que, si s'emfatitza un dels dos paràmetres, es pot caure en una manca d'objectivitat, en un plantejament desequilibrat d'anàlisi. Un sistema es compon de recursos materials que s'han de gestionar. Per tal d'avaluar-ne un, s'ha d'esbrinar quins recursos s'han propiciat i com s'han gestionat. Un fons sense accés és el mateix que una obra mestra de literatura al calaix d'un escriptor. Si no es llegeix, no existeix.

Una altra distinció esdevé de diferenciar entre textos normatius amb, o sense, caràcter vinculant.

1- L'Associació de Bibliotecaris de Catalunya publicà, a l'any 1984, el primer volum de les *Normes per a Biblioteques Públiques a*

1. INTRODUCCIÓ

1.2. Caracterització de les Biblioteques Públiques Municipals

En línies generals, la Biblioteca Pública Municipal es defineix amb arguments negadors. No és una Biblioteca Universitària, perquè els seus usuaris no són estudiants o personal docent adscrit a la Institució. No és un Centre de Documentació o Biblioteca Especialitzada, perquè el seu àmbit de treball abasta totes les branques del coneixement humà. No és una Biblioteca Escolar, perquè la seua finalitat no és la d'utilitza-se com suport als continguts docents impartits al centre. La Biblioteca Pública Municipal es presenta amb uns fons generals i amb la capacitat de cobrir les necessitats d'uns usuaris, la edat dels quals va des de la del xiquet que no sap llegir a la del jubilat que llegeix novel·les negres.

Tanmateix, la Biblioteca Pública Municipal assumeix el paper d'altres tipus de biblioteca, com ara l'Escolar, en els casos on no s'ha creat una infraestructura, o on no s'ha gestionat de manera adient. A l'any 1984, l'Associació de Bibliotecaris de Catalunya manifestava: "És, doncs, ben palès, que les funcions específiques de la biblioteca pública respecte als infants i als estudiants (formar l'hàbit de lectura i fomentar el seu sentit crític, d'una banda, i ampliar horitzonts informatius, de l'altra) no són diferents de les que la biblioteca pública ha de complir respecte a la resta de lectors. En efecte, les escoles i les altres entitats docents, a tots els nivells, tenen l'obligació de crear la pròpia estructura diferenciada, que la biblioteca pública mai no ha de suplir." (a *Normes per a Biblioteques Públiques*. Barcelona: Associació de Bibliotecaris de Catalunya, 1984. v. 1, p. 14).

Aquesta constatació resumeix un dels entrebancs de les Biblioteques Públiques: encara, i dissortadament, roman la imatge del bibliotecari d'una popular com la persona que fa les tasques suplementàries del professorat; encara es concep que el seu treball és el de fer

Catalunya. Aquesta associació professional, davant la seua realitat peculiar, elaborà un text on s'articula tot un conjunt de pautes que abracen àmbits com ara els serveis, els edificis o el personal. Tot i la seua exhaustivitat, el text no té cap caràcter prescriptiu, i no vincula a les administracions.

2- Al contrari, la Llei 10/1986, de 30 de desembre, d'Organització Bibliotecària de la Comunitat Valenciana és un text legal i prescriptiu. No es tracta d'un document elaborat per una associació professional, el qual pot servir com a base per a la redacció d'una disposició; la Llei 10/1986 vincula a les diferents administracions dins del territori de la Comunitat Valenciana.

Si es pretén aconseguir un primer acostament a l'estat de la qüestió de les Biblioteques Públiques, caldrà acollir-se a allò que, del text de la disposició, se'n desprén. Una anàlisi mínima proporcionarà els trets que limiten un espai de discussió.

L'altre paràmetre que cal evidenciar és quin període es prendrà en consideració. Per tal de ser coherents, cal elegir una seqüència que va des de la pre-autonomia (1978) a l'any 1993. És a dir, s'han d'analitzar els esforços desenvolupats per les administracions des dels primers moments de l'autonomia fins la fi de l'exercisi d'un any.

2. LA LLEI D'ORGANITZACIÓ BIBLIOTECÀRIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

2.1. Estructura general

L'esmentada norma enuncia les competècies essencials de la Generalitat al preàmbul:

1- "Caldrà fomentar la lectura mitjançant la creació de la infraestructura bibliotecària adequada per a la consecució dels objectius".

2- "Protegir el patrimoni bibliogràfic i posar-lo al servei dels ciutadans".

3- "Proveir de formació i actualització professionals del personal adscrit als serveis bibliotecaris".

4- "Millorar aquests serveis permanentment mitjançant la promoció de xarxes urbanes i comarcals d'establiments de lectura".

5- "Exercitar les funcions de direcció superior i coordinació que garanteixen l'eficàcia del conjunt del sistema bibliotecari".

Aquestes cinc premises posen de relleu 1) la lectura pública, pel que fa a l'evidència de crear noves biblioteques o noves xarxes on calga, 2) la necessitat d'aconseguir un públic ben atès, 3) la professionalització del personal que treballa als centres i 4) la importància de gestionar-hi els recursos amb eficàcia.

La Llei considera incloses dins del sistema bibliotecari valencià:

1- "Les biblioteques públiques de titularitat estatal la gestió de les quals estiga ecomanada o s'encomane a la Generalitat Valenciana". Les Biblioteques Públiques de l'Estat gestionades per la Generalitat són les d'Alacant, Castelló, Oriola i València.

2- "Aquelles altres biblioteques de titularitat pública o privada i Agències de Lectura creades per conveni amb la Generalitat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, així com les que en el futur es creen mitjançant els convenis oportuns i amb les peculiaritats que si s'escau poguessen procedir". El marc legislatiu per a establir els convenis esmentats havia estat elaborat uns anys enrere a l'Ordre de 29 de juny de 1984, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es dicten les normes per a la creació de biblioteques i agències de lectura públiques municipals a la Comunitat Valenciana (DOGV 177, 12-07-84).

3- "Les biblioteques que cree la Generalitat Valenciana".

El sistema bibliotecari, però, es constitueix pel Consell de Biblioteques i els Centres Bibliotecaris. Els darrers els formen la Biblioteca Valenciana, les biblioteques públiques municipals, les biblioteques escolars i les biblioteques especialitzades.

La disposició, en relació a l'estructura del sistema, proposa un sistema intermedi entre una organització radial i reticular. Per un costat, eleva la Biblioteca Valenciana com primer Centre del sistema, com Biblioteca Nacional, com la Biblioteca capçalera. És el Centre i la resta de biblioteques depenen d'ella. En aquest sentit, el sistema es presenta radial. Tanmateix, la Llei pretén potenciar xarxes comarcals i urbanes, cosa que significa un intent d'aconseguir una concepció reticular del sistema. El problema de conjugar les dues maneres d'entendre una xarxa bibliotecària es troba amb un entrebanc: la comarcalització esmentada no ha tingut cap aplicació per l'existència d'un buit legislatiu al voltant de la matèria a la Comunitat Valenciana.

2.2. Biblioteques Públiques Municipals

A l'article 9è de la Llei, s'hi estableix el que fa referència a les Biblioteques Públiques Municipals. El nombre de la població atesa es marca per les xifres de 5.000 i 25.000 habitants. Al primer nivell, municipis de menys de 5.000, l'administració vetllarà perquè estiguen coberts els serveis bibliotecaris. Al segon nivell, municipis de més de 5.000 i menys de 25.000, la Generalitat intentarà de signar convenis amb els municipis per tal que creen i mantinguen biblioteques. Al tercer nivell, la Generalitat fomentarà la creació de xarxes urbanes. Hi ha

un quart nivell: el referent a les xarxes comarcals, però no s'ha de tindre en consideració pel buit legal existent.

L'important d'assenyalar és que la creació d'una biblioteca depèn de la signatura d'un conveni entre l'Administració Autònoma i la corresponent Administració Local. La voluntat de fer confluïr els esforços de totes dues facilitarà, o no, la seua creació.

3. CREACIÓ DE BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

L'ordre de de 29 de juny de 1994 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència estableix els criteris per a la creació de Biblioteques Públiques i Agències de Lectura.

Els ajuntaments que en demanen la creació d'una hauran de presentar una documentació prèvia a la signatura del conveni amb la Generalitat. Les condicions es refereixen, en general, a la possessió, per part de l'ajuntament, d'un local idoni: sala de lectura amb una superfície mínima de 100 metres quadrats -en el cas de ser Agència 70 metres quadrats-; que es trobe preferiblement a la planta baixa; que els serveis higiènics siguen al costat del local.

Un cop satisfetes les condicions prèvies, es podrà signar el conveni amb la Generalitat. Aquest obliga a cadascuna de les parts de manera diferent:

1- La Generalitat aporta el lot fundacional i es compromet a un increment anual proporcional a la quantitat de diners que empre l'ajuntament per a la compra de material; d'altra, pot aportar fins un 50 % de l'import del mobiliari.

2- L'ajuntament ha d'encarregar-se del manteniment del local, d'incloure en els pressupostos anuals una partida específica per a la compra de material i de crear una plantilla de funcionaris que gestionen la biblioteca.

La qüestió del personal ací sí que es menciona. Mentre que a la Llei d'Organització Bibliotecària no s'indica res en relació als professionals que es dedicaran a treballar a les biblioteques, a l'Ordre s'afirmarà que, en poblacions majors de 10.000 habitants, l'ajuntament haurà de proveir places de Tècnics d'Administració Especial -és a dir, de grup A o B-; en el cas de tindre una població inferior, la plaça podrà ser d'inferior categoria, amb la qual cosa permet d'incloure com bibliotecari a personal que pertany a l'administració general.

Si abans s'havia comentat que no es podia destriar fàcilment entre elements que es comptabilitzen (nombre de llibres o de metres quadrats per a sala de lectura) i elements qualitius (població ben atesa pels serveis de la biblioteca), ara caldria remarcar que no es pot demanar una gestió adequada sense personal reconegut. Si el bibliotecari no es reconeix com

pertanyent a l'administració especial, no es pot demanar que es desenvolupe la gestió de manera professional.

4. BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES CREADES A LA XARXA DE LA GENERALITAT (1987-1993)

Als quadres que s'adjunten, hi figuren els municipis de les tres províncies, primer expressats de manera global i, després, separats per les limitacions de població (menys de 5.000 habitants, més de 5.000 i menys de 25.000 i més de 25.000). Als quadres, es limita a recopilar les biblioteques creades al llarg del període indicat. No es distingeix entre Biblioteca Pública i Agència de Lectura.

Les dades utilitzades s'han extret de les següents fonts:

1- Les dades de població, els municipis existents i llur denominació oficial han estat obtingudes del document *Denominació oficial dels Municipis de la Comunitat Valenciana: 1991*. València: Conselleria d'Administració Pública, 1991.

2- Les disposicions de creació de Biblioteques o Agències s'han obtingut de la base de dades *GV-LEXDATA*.

5. CONCLUSIONS

Les xifres palesen, en si mateix, quins han estat els anys de major activitat, per part de les administracions, a l'hora de la creació de biblioteques. Tanmateix, caldria pensar i repensar les disposicions pel que fa a certes mancances:

1- A la Llei, el concepte de xarxa no resta clar en relació a l'àmbit urbà. No s'articula quina és l'estructura, ni es parla d'introduir accions coordinades dins d'elles.

2- El tema dels professionals s'oculta en disposicions de menor rang i no té cabuda a la Llei.

3- No es manifesta la necessitat d'un control de la gestió bibliotecària.

La Llei, al seu moment, tingué encerts com ara la incorporació novedosa de la col·lecció local com secció ineludible. Certs desenvolupaments, però, no han estat possibles per buits legals com ara la comarcalització. A hores d'ara, pensem les tècniques bibliotecàries com la gestió d'uns fons determinats, amb la cooperació de tota la xarxa: s'han de tindre en compte tant els elements humans com els fons, no oblidar que els responsables han de ser tècnics especialistes i que la gestió sempre es pot avaluar.

Figura 1. Creació de biblioteques Província d'Alacant

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Adubia	549													0
Agost	3893					1								1
Agres	701						1							1
Aiguës	373					1								1
Albatera	9112													1
Alcalalí	645											1		0
Alcoer de Planes	112											1		1
Alcoleja	329													0
Alcoi	65082													0
Alfara	387					1								1
Alfàs del Pi	8129		1											0
Algorfa	1122													1
Algueña	1527					1								1
Alacant	267485			2										2
Almoradí	12466													0
Almudaino	139													0
Alqueria d'Asnar	396						1							1
Altea	12844													0
Aspe	16008													0
Balones	169													0
Banyeres de Maria	7085													0
Benasau	222													0
Benetomà	1850											1		1
Benetuzor	4607													0
Benetúria	967													0
Beniarbeig	1193													0
Beniardá	249													0
Beniarés	1554													0
Benichembla	365													0
Benidoleig	789													0
Benidorm	41556													0
Benitollim	190													0
Benitoto	128													0
Benitjaló	1465													0
Benitobla	948					1								1
Benitull	77													0
Benimantell	431													0
Benimartí	418					1								1
Benimassot	111													0
Benimeli	337													0
Benissa	7841			1										1
Benitachell	1622													0
Biar	3412													0
Bigastro	4448													0
Bolulla	271													0
Busot	817						1							1
Calp	11896		1											1
Callosa d'En Sarrià	7947													0
Callosa de Segura	15486													0
Camp de Mirra	396													0
Cañada	1508													0
Castalla	7192													0
Castell de Castells	562													0
Catal	4525													0
Cocentaina	10540													0
Confrides	310													0
Cox	5502													0
Crevillente	22456													0
Cuatrecasas	218													0
Daya Nueva	1235													0
Daya Vieja	241													0
Dénia	25803										1			2
Dolores	5884													0
El Campello	10871													0
Els Poblets	1200											1		1
Elda	57515											1		1
El Verger	3692													0
Elx	184912			1									1	2
Facheca	141													0
Famorca	74													0
Finestrat	1215													0

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993		
Formentor del Seg	1971													0		
Gata de Gorgos	5096				1									1		
Gaianes	330												1	1		
Gorgo	300												1	1		
Granja de Rocam.	1922							1						1		
Guadalest	170													0		
Guardamar del Se.	6613													0		
Hondón de las Nie.	1517													0		
Hondón de las Fra.	554													0		
Ibi	21007													0		
Jacarilla	1428							1						1		
La Nucia	5931													0		
La Romana	1971													0		
La Torre de les Ma.	752													0		
La Vall d'Alcalá	161													0		
La Vall de Ebo	368						1							1		
La Vall de Gallinera	763													0		
La Vall de Laguard	992													2		
La Vila Joiosa	23517						3							3		
Utiel	471													0		
L'Orna	882													0		
Los Montesinos	2208													0		
Millena	132													0		
Montfort del Cid	4943													0		
Monóver	12122													0		
Mutamel	9359													0		
Muria	348													0		
Muro de Alcoy	6476												1	1		
Novelda	22288												1	1		
Ondara	4793												1	1		
Oril	6708													0		
Orto	1531													0		
Orçeta	490													0		
Orihuela	46471													0		
Parcent	668													0		
Pedreguer	5687													0		
Pego	9390													1		
Penàguila	381											1		1		
Petrer	23591													0		
Pilar de la Horadada	7505													0		
Pinoso	5674													1		
Planes	815											1		1		
Polop	2072							1						1		
Rafal	2652									1				1		
Rafal de Almonia	365													0		
Redován	4965													0		
Relleu	822													0		
Rojales	5379													0		
Sagra	379									1				1		
Salinas	1096													0		
Sonet y Negralis	546													0		
San Fulgencio	1652												1	1		
San Juan de Alit.	13581													0		
San Miguel de Sal	2511													0		
Sant Vicent del R.	28151													0		
Santa Pola	14725													0		
Sax	8309													0		
Sello	596													0		
Senija	438													0		
Tárbena	699													0		
Taulada	5559													0		
Tibi	1051													0		
Tollas	50													0		
Tormos	258													0		
Torreveja	23192													1		
Villena	31037												1	2		
Xàbia	15036												1	2		
Xaló	1823													0		
Xixona	7690													1		
TOTAL	1288672	0	3	6	0	14	7	0	0	0	0	1	0	17	2	50

Figura 2. Creació de biblioteques Província de Castelló

Municipi	Població 1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Municipi	Població 1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993		
Adzoneta	1645													Moncalo	3571												0		
Ain	129													Montán	389										1		1		
Albacócer	1526													Montanejos	443												0		
Alcalá de Chivert	4781		1											Morella	2996												0		
Alcora	8394													Navajas	494												0		
Alcudia de Veo	197													Nules	11549												0		
Alfandeguilla	921													Olocou del Rey	166												0		
Algimia de Almonacid	366													Onda	18351		1										1		
Almassora	15950													Oropesa	2292												0		
Almedijar	308													Palaques	24												0		
Almenara	5090													Pavias	74												0		
Alquerías del Niño	3656													Peníscola	3585												0		
Allura	3111													Pino de Montalgro	225												0		
Aratúel	125													Portell de Morella	316												0		
Ares del Maestre	370													Pueblo de Arenoso	225												0		
Argelita	109													Pueblo de Benifasar	244												0		
Atona	2017													Pueblo Tormes	503												0		
Ayódar	234											1		Ribesalbes	1359												0		
Azuébar	401													Rosell	1276												0		
Barrocas	188													Sacañet	79												0		
Bejis	474													Salzedella	916												0		
Benafar	125													San Jorge	600												0		
Benatigós	279													San Juan de Moró	1539												0		
Benasal	1497													San Rafael del Río	502												0		
Benicarló	18200		1											San Mateu	1885												0		
Benicàssim	6565		1											Santa Mag de Pulpis	757												0		
Benlloch	1003													Sarratella	123												0		
Betxí	5227		1											Segorbe	7788											1	1		
Borriol	2579											1		Sierra Engarcerán	1177												0		
Burriana	26067													Soneja	1490												0		
Cabanes	2614													Sol de Ferrer	422												0		
Càlig	1801													Sueras	605												0		
Canet lo Roig	1099													Tales	772											1	1		
Castell de Cabres	29													Teresa	464												0		
Castellor	296													Trig	675												0		
Castellnovo	1125													Tudella	160												0		
Castelló de la Plana	135863													Toga	111												0		
Castillo de Villamaleta	151													Tombao del Pinar	72												0		
Catí	971													Torreblanca	4633												0		
Caudiel	691													Torrechiva	62												0		
Cervera del Maestre	831													Torre d'En Besora	265												0		
Cinctorres	635													Torre Endoménech	309												0		
Cirat	364													Traiguera	1670												0		
Carles de Arenoso	425													Vallat	32												0		
Castur	486													Vall d'Alba	1967												0		
Coves de Vinromà	2012													Vall de Almonacid	282												0		
Culla	1010													Vallibona	123												0		
Chert	1090													Vilanova d'Alcolea	804												0		
Chilches	2175													Vila-real	38660												0		
Chóvar	421													Vilalams	1554												0		
El Toro	318													Vilatorrada del Cid	2801												0		
Estida	848													Vilatorrada del Río	542												0		
Espadilla	54													Villamalur	170												0		
Fanzara	287													Villar de Cones	221												0		
Figueras	600													Villavieja	3495												0		
Forcall	645													Villavieja	97												0		
Fuente la Reina	39													Vinaròs	19286												0		
Fuentes de Ayódar	86													Vistabella del Ma.	598												0		
Gabriel	253													Viver	1310												0		
Gátova	549													Xodos	153											1	1		
Geldo	745													Zorita del Maestrazgo	149												0		
Herbés	142													Zuzaina	259												0		
Higüero	42																										0		
Jérica	1715											1		TOTAL	452791	0	0	5	0	0	0	0	0	0	1	3	6	0	15
La Jana	1699																										0		
La Ussa	959																										0		
La Mata de Morella	204																										0		
La Vall d'Uixó	28407																										0		
Les Useres	1214																										0		
Lucena del Cid	274																										0		
Ludiente	274																										0		
Matet	153																										0		

Figura 3. Creació de biblioteques Província de València

Municipi	Població 1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Municipi	Població 1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	
Ademuz	1393													0	Bicorp	743											1	
Ador	1150			1										1	Bocairent	4772											1	
Adzenueta d'Albaida	1265	1												1	Bolbaite	1420											1	
Agullent	2084							1						1	Bonrepòs i Miram.	2294											0	
Alagüés	24603												1	1	Buñol	220										1	1	
Albaida	5964												1	2	Bugarra	884											0	
Albal	9083												1	0	Buñol	9421											1	
Albalat de la Ribera	3596													0	Burjassot	35182											0	
Albalat dels Sorells	3607													0	Calles	463										1	1	
Albalat dels Tar.	584													0	Campanovables	1552											1	
Alberique	9172													0	Canals	12359											1	
Alborache	891					1								1	Canet d'En Berem.	1519											1	
Alboraya	11885													0	Carcaixent	20820												0
Albuixech	2967													0	Càrcer	2058												0
Alcácer	7281													0	Carlet	14276												0
Alcáñero de Xúq.	1531													0	Carrícola	71												1
Alzira	40657			1									1	2	Casos Altos	193											1	
Alcublas	914													0	Casos Bajos	384												0
Aldaia	4303					1		1					1	3	Casinos	2263											1	1
Alfara	19896													1	Castelló de Rugat	2126												1
Alfauir	296													0	Castellonet	90												0
Alfara de Algimia	548												1	1	Castellbob	741												0
Alfara del Patriarca	2844													0	Calatáu	2263												1
Alfarp	1321													1	Catarroja	21036												0
Alfarrasí	1300													0	Caudete de las F.	997												0
Algar de Palancia	395													1	Cerdà	273												0
Algemesí	25240													0	Chella	2590												0
Algimia de Alfara	861													0	Chelva	2245												0
Algines	12184													0	Chera	630												0
Almássera	5595													0	Cheste	6945												0
Almiserat	210													1	Chiva	7424												1
Almoinas	1941													1	Chutilla	702												0
Almussafes	6249					1								1	Coñentes	932												0
Alpuente	6249													0	Corbera	3255												0
Andilla	174													0	Cortes de Pallás	779												0
Anna	2647													0	Cotes	390												0
Antella	1672													0	Cullera	29927												0
Aros de Alpuente	494													0	Daimús	1218												1
Aielo de Malferit	3855													0	Domeño	384												0
Ayelo de Rugat	213													0	Das Agüas	460												0
Ayora	5674													1	Emperador	182												0
Barx	972					1								1	Enguera	5195												0
Barxeta	1636													0	Estivella	1104												1
Bélgida	690													0	Estubeny	161												0
Bellreguard	3869													1	Faura	2799												0
Bellús	415													0	Favara	1759												0
Benagéber	154													0	Fontaneres	988												0
Benaguasil	9194													0	Fontaleu	1029												1
Benavites	664													1	Folios	5448												1
Beneixida	576													0	Fuenterrobles	798												1
Benetússer	14067													1	Gavarda	1270												0
Beniarjó	1269													0	Gandia	54778												4
Benicolet	467													1	Genovés	2211												0
Benitarró de les Valls	1978													1	Gestigor	627												0
Benitarró de la Vall	1645													1	Gilet	1196												0
Beniofà	12263													1	Godella	9437												1
Benitoll	172													0	Godalla	1975												1
Benigànim	5406													0	Guadasequies	388												0
Benimodo	1692													1	Guadaosuar	5516												0
Benimuslem	568													0	Guardamar	63												0
Beniporrell	1455													1	Higuerales	595												0
Benirredrà	944													0	Jalónca	1304												0
Benisaró	1739													1	Jarafuel	1141												0
Benisodà	304													0	L'Alcúdia	10313												0
Benisuera	221													0	L'Alcúdia de Cr.	4303												0
Bétera	9441													0	L'Alqueria de la C.	1605												1

Figura 3 (continuació). Creació de biblioteques Província de València

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	
la Font d'En Co.	3333													0	Quart de les Valls	1094												1		
la Font de la Fig.	2234											1		1	Quart de Poblet	27669										1		1		
la Granja de la C.	385													0	Quartell	1348												0		
la Pobla de Farnals	4865													1	Guatredona	2637												0		
la Pobla del Duc	2642					1								1	Rafelbunyol	4918						1						1		
la Pobla de Vallb.	7947													0	Rafelcofer	1434												0		
la Pobla Uarga	4537													1	Rafelguaraf	2432										1		1		
la Yaso	323													0	Ràfol de Salem	394												0		
L'Eliano	7805													0	Real de Gandia	1956						1						1		
L'Enova	1189													0	Real de Montroy	1848												0		
L'Olleria	6852													0	Requena	18562												0		
Llanera de Ranes	970													0	Riba-roja de Túria	9826												0		
Llaurí	1512													0	Riola	1691												0		
Lliria	13834													0	Rocafort	3703												0		
Llocnou de Sant J.	583													0	Rotglà y Corbera	1054						1						1		
Llobatí	2224													0	Rótova	1379						1						1		
Lliso de Ranes	3607													1	Rugat	198												0		
Lluxent	2435													1	Sagunt	58135						1					1	2		
Loriguilla	1168													1	Salem	504											1	1		
Losa del Obispo	495													1	San Juan de Énova	382												0		
Lugar Nuevo de F.	651													1	Sedavi	8556												0		
Lugar Nuevo de la C.	122													0	Segart	160												0		
Mocastre	825													1	Sellent	510						1						1		
Monises	25752													0	Sempere	50												0		
Manuel	2486													0	Senyera	831												0		
Marines	1203													0	Serra	1408											1	0		
Masalavés	1203													1	Siete Aguas	1211											1	0		
Masalfassar	1478													1	Silla	16267						1						1		
Massanogüell	12274													2	Sinat de la Valligna	3233												0		
Massanossa	8070													1	Sinarcas	1380												0		
Meliana	9174													0	Sollana	4429												0		
Millares	785													0	Sot de Chera	327												0		
Miramar	965													1	Sueca	24868												0		
Mislata	38106													2	Sumacàrcer	1419												0		
Moiixent	4157													0	Tavernes Blanques	8502												0		
Moncada	18376													0	Tavernes de la V.	16418												0		
Monseñat	2523													0	Teresa de Cofrentes	787												1		
Montaberner	1698													1	Terraig	229												0		
Montesa	1248													1	Titaguas	622												0		
Montichelvo	663													1	Torreblaja	464												0		
Montroy	1494													0	Torrella	167											1	1		
Museros	4117													1	Torrient	57137												0		
Náquera	1738													1	Torres Torres	410												0		
Navarrés	2840													1	Tous	1239												1		
Novellé	585													1	Tuéjar	1463												0		
Oliva	20660													0	Turís	4150												1		
Olocau	619													0	Utiel	12316												0		
Ontinyent	30268													1	València	758738												1		
Otos	562													1	Vallada	2943												1		
Paiporta	15598													1	Vallanca	281												0		
Palma de Gandia	1497													0	Valles	117												0		
Palmera	482													0	Venta del Moro	1952												0		
Palmar	503													1	Vilamanant	4877												0		
Paterna	48548													1	Villalonga	3655												0		
Pedrolba	2101													0	Villanueva de C.	7062												0		
Petrés	666													1	Villar del Arzobispo	3433												0		
Picanya	7722													0	Villargordo del C.	852												0		
Picasent	14737													0	Vinlesa	2343												0		
Piles	2054													0	Xàtiva	25577												0		
Pinet	268													0	Xeraco	4622											1	1		
Polinyà de Xúquer	3104													0	Xeresa	2018												1		
Portés	968													0	Xirivella	25877											1	1		
Pueblo de San Miguel	45													0	Yátova	2102												1		
Puig	6474													1	Zarra	516												1		
Puçol	12551													0														0		
Quesa	852													0	TOTAL	2155509	5	8	4	0	18	19	7	7	6	9	6	14	0	103

**Figura 4. Creació de Biblioteques
Provincia d'Alacant
Dades Analitics**

POBLACIONS DE MENYS DE 5000 HBS.		POBLACIONS ENTRE 5000 Y 25000 HBS.	
SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Adsubia	Agost	Albatera	Alfàs del Pi
Alcoleja	Agres	Alcoi	Benissa
Algorfa	Aiguies	Almoradí	Calp
Almudaina	Alcalalí	Altea	Gata de Gorgos
Balones	Alcocer de Planes	Aspe	La Vila Joiosa (3)
Benasau	Alfataro	Banyeres de Mariola	Muro de Alcoy
Benetizar	Algueña	Benidorm	Novelda
Benterrí	Alqueria d'Asnar	Callosa d'En Sarrià	Pego
Beniarbeig	Benejama	Callosa de Segura	Torreveija
Bericadà	Beniloba	Castalla	Xàbia (2)
Beniarriés	Benimartí	Cocentaina	Xixona
Benichehíria	Busot	Cox	
Benicheig	Els Poblets	Crevillente	
Benitollim	Gaianes	Dolores	
Benitola	Gorgo	El Campello	
Benitjofar	Granja de Rocamora	Guardamar del Segura	
Benitop	Jacarilla	Ibri	
Benimontell	La Vall de Ebo	La Nucia	
Benimassot	La Vall de Laguard	Monóver	
Benimeli	Ondara	Mutxamel	
Benitachell	Planes	Onil	
Biar	Polop	Orihuela	
Bigastro	Rafal	Pedreguer	
Bolulla	Sagra	Petrer	
Camp de Mirra	San Fulgencio	Pilar de la Horadada	
Canóida		Pinoso	
Castell de Castells		Rojales	
Catral		San Juan de Alicante	
Confrides		Sant Vicent del Raspeig	
Cuatrelondeta		Santa Pola	
Daya Nueva		Sax	
Daya Vieja		Teulada	
El Varger			
Facheca			
Famorca			
Finestrat			
Formentor del Segura			
Guadalet			
Hondón de las Nieves			
Hondón de los Frailes			
La Romana			
La Torre de les Moanes			
La Vall d'Alcalá			
La Vall de Gallinera			
l'Iber			
L'Onia			
Los Montesinos			
Millena			
Monforte del Cid			
Murla			
Orba			
Orchea			
Parcent			
Penàguila			
Rafal de Almunia			
Redován			
Reisau			
Salinas			
Sanet y Negrals			
San Miguel de Salinas			
Sella			
Senija			
Tàrbena			
Tibi			
Tollos			
Tormos			
Xaló			

POBLACIONS DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTE.	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Alcoi	Alacant	Alacant
Benidorm	Dénia	Dénia
Orihuela	Elda	Eix
Sant Vicent del Raspeig	Eix	Villena
	Villena	

**Figura 5. Creació de Biblioteques
Provincia de Castello
Dades Analitics**

POBLACIONS DE MENYS DE 5000 HBS.		POBLACIONS ENTRE 5000 Y 25000 HBS.	
SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Azaneja	Alcalá de Chivert	Portell de Morella	
Aín	Ayódar	Pueblo de Arenoso	
Albocácer	Borriol	Pueblo de Benitasar	
Alcudia de Veo	Castellново	Pueblo Tornesa	
Alfandegulla	Forcall	Ribesalbes	
Algimia de Almonacid	Jérica	Rosell	
Aimedijar	Montán	Sacotret	
Alquerias del Niño Perdidó	Tales	Salzadella	
Altura	Xodos	San Jorge	
Arañuel		San Juan de Moró	
Ares del Maestre		San Rafael del Río	
Argelita		Sant Mateu	
Ariana		Santa Magdalena de Pulpis	
Azuébar		Sarrateja	
Baracas		Sierra Engarcerán	
Bejis		Soneja	
Benafar		Sot de Ferrer	
Benafijos		Sueras	
Benasal		Teresa	
Benlloch		Ting	
Cabanes		Todolella	
Cálig		Toga	
Canet la Roig		Torraiba del Pinar	
Castell de Cobres		Torreblanca	
Castellfort		Torrechina	
Castillo de Villamalefa		Torre d'En Besora	
Cati		Torre Endoménech	
Caudiel		Trajiguera	
Cervera del Maestre		Vallat	
Cinctorres		Vall d'Alba	
Cirat		Vall de Almonacid	
Cortes de Arenoso		Vallbona	
Costur		Villanova d'Alcolea	
Coves de Vinromà		Villafamés	
Culla		Villarranca del Cid	
Chert		Villahermosa del Río	
Chilches		Villamalur	
Chóvar		Villar de Cones	
El Toro		Villavieja	
Estiá		Villores	
Espadilla		Vistabella del Maestrazgo	
Fanzara		Viver	
Figueruelas		Zorita del Maestrazgo	
Fuente la Reina		Zucaina	
Fuentes de Ayódar			
Gaibiel			
Gátova			
Geldo			
Herbes			
Higuera			
La Jana			
La Llosa			
La Mata de Morella			
Les Useres			
Lucena del Cid			
Ludiente			
Maleit			
Moncalvó			
Montanejos			
Morella			
Navajas			
Novajas			
Olcova del Rey			
Oropesa			
Palanques			
Pavias			
Periscala			
Pina de Montalegró			

POBLACIONS ENTRE 5000 Y 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Alcova	Benicarló
Almassora	Benicàssim
Almanara	Betú
Nules	Onda
Vinarós	Segorbe

POBLACIONS DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA.	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Burriana	La Vall d'Uixó	
Villareal	Castelló de la Plana	

**Figura 6. Creació de Biblioteques
Provincia de Valencia
Dades Analitics**

POBLACIONES DE MENYS DE 5000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Ademuz	Ador
Albatal de la Ribera	Adzeneta d'Albaida
Albatal dels Sorells	Agullent
Albatal dels Tarongers	Alborache
Albuixech	Alfara de Algimia
Alcàntera de Xàquer	Alfarp
Alcubas	Algor de Palancia
Alfauir	Almiserat
Alfara del Patriarca	Almoines
Alfarrasí	Barx
Algima de Alfara	Bellreguard
Andilla	Benavites
Anno	Benicolet
Antella	Benitarró de les Valls
Arcs de Alpuente	Benitarró de la
Valldigna	
Aielo de Malferit	Benimado
Ayelo de Rugat	Beniparrell
Barxeta	Benisanó
Bèlgida	Bicorp
Bellús	Bocairent
Benagüeler	Bobate
Beneixida	Bullafin
Benigàj	Calles
Benifà	Comporcables
Benimuslem	Canet d'En
Berenguer	
Benisecrà	Casas Altas
Benisoda	Casinos
Benisuera	Castelló de Rugat
Borrepòs i Mirambell	Catadau
Bugara	Daimús
Càrcer	Estivella
Carriola	Fontanety
Casas Baixas	Fuenterrobles
Castellonet	Godelleta
Castellfabib	L'Alqueria de la
Comtessa	
Caudete de las Fuentes	La Font de la Figuera
Cardà	La Pobla de Forns
Chella	La Pobla del Duc
Chelva	La Pobla Llarga
Chera	Llusa de Ranes
Chulilla	llubent
Cofrentes	Loriguilla
Corbera	Losa del Obispo
Cortes de Pallás	Mocaste
Cotes	Marines
Domènig	Masalavés
Das Aguas	Masallassar
Emperador	Miramar
Estubeny	Montibanes
Faura	Montesa
Favara	Montichelvo
Fontaneres	Museros
Gavarda	Nàquera
Genovés	Navarrés
Gestalgar	Novetè
Gilet	Otos
Guadasequies	Palomar
Guardamar	Peñís
Higuerales	Quart de les Valls
Jalance	Rafelbunyol
Jaratón	Rafelguaraf
L'Alcúdia de Crespins	Real de Gandia
La Font d'En Carrós	Rotglà y Corbera
La Granja de la Costera	Ròtova

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
La Yesa	Salem
L'Enova	Sellent
Llanera de Ranes	Sera
Ullarí	Teresa de Cotrentes
Llocnou de Sant Jeroni	Torrera
Urbai	Tous
Lugar Nuevo de Fenollet	Turis
Lugar Nuevo de la Corona	Vallada
Manuel	Xeraco
Milares	Xeresa
Moixent	Yátova
Monsserrat	Zarra
Monroy	
Olceau	
Palma de Gandia	
Palmera	
Pedralba	
Piles	
Pinet	
Polinyà de Xàquer	
Potries	
Puebla de San Miguel	
Quesa	
Quartell	
Quatrellanda	
Rafelcofer	
Ràfol de Salem	
Real de monroy	
Ricla	
Rocafort	
Rugat	
San Juan de Ènova	
Segart	
Sempere	
Senyera	
Siete Aguas	
Simat de la Valldigna	
Sinarcas	
Sollana	
Sot de Chera	
Sumacàrcer	
Terraig	
Titaguas	
Torrejaya	
Torres Torres	
Tuèjar	
Vallanca	
Vallés	
Venta del Moro	
Vilamarxant	
Vitlalonga	
Villar del Arzobispo	
Villargordo del Cabriel	
Vinuesa	

POBLACIONES ENTRE 5000 Y 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Albal	Alaquàs
Alberique	Albaida
Alboraya	Alfara
Alcàcer	Almussafes
Algines	Ayora
Almàssera	Benetisser
Alpuente	Benifà
Benaguasil	Bunol
Benigànim	Canals
Bètera	Canlet
Carcaixent	Cheste
Catàroja	Fos
Chiva	Godella
Ènguera	Massamagrell
Güadalupe	Massanassa
L'Alcúdia	Paiporta
La Pobla de Vallbona	Puig
L'Eliana	Silla
L'Olivera	
liria	
Meliana	
Moncada	
Oliva	
Picanya	
Picassent	
Puol	
Requena	
Riba-roja de Túria	
Sedavi	
Sueca	
Tavernes Blanques	
Tavernes de la Valldigna	
Utiel	
Villanueva de Castellón	

POBLACIONES DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Algemés	Ontinyent	Alzira
Burjassot	Palerna	Gandia
Cullera	Quart de Poblet	Mislata
Manises	València	Sagunt
Torrent	Xirivella	
Xàtiva		